

IKT-strategi

for opplæringssektoren 2014-15

HORDALAND
FYLKESKOMMUNE

Innleiing

Kunnskapsløftet (2006) definerer IKT som den femte dugleiken og stiller krav til bruk av IKT i alle fag i vidaregåande opplæring. Alle aspekt av dette er ein som elev, lærar, skuleleiar og skuleeigar i 2014 ikkje i stand til å handtere. Erfaring syner at endring av undervisning og læring i skulen skjer langsamt, trass i raske teknologiske skifte.

Skulane sine tilstandsrapportar og direkte tilbakemelding gjennom faglege nettverk, støttesystem og erfaringsamlingar peikar særskilt på at elevane opplever IKT som nyttig og motiverande for læring. Men på same tid som IKT er nyttig for læring, opplever svært mange elevar og lærarar digitalt utstyr som forstyrrende element. Skulane rapporterer at å gjere seg nytte av IKT som ein pedagogisk reiskap ikkje er godt nok innarbeidd, og at delingskultur og samarbeid rundt arbeidsmåtar og undervisningsopplegg mellom lærarar er ei utfordring.

Overordna, i høve til elevane sitt samla undervisningstilbod, er det ujamt kor godt IKT er integrert i dei einskilde faga. Ein ser store skilnader både mellom fag, klassar i same fag, og ikkje minst mellom skulane. Tendensane og utfordringane ein ser i skulane i Hordaland, skil seg ikkje frå landet elles eller internasjonalt.

Forvaltningsrevisjonen "Bruk av digitale verktøy og læremiddel i vidaregåande skule i HFK" gjennomført av Deloitte (2012) peikar særskilt på behov knytt til styrking av:

- lokale føringar som legg dei overordna rammene for felles IKT-strategi i opplæringssektoren i Hordaland fylkeskommune (HFK)
- grunnleggjande digital kompetanse hos tilsette
- kompetanse hjå skuleleiarar i høve til å utvikle den pedagogiske bruken av IKT i undervisninga
- samarbeid mellom ulike einingar med eit særskilt ansvar for IKT-satsinga på fylkesnivå
- samarbeid og kommunikasjon mellom skulane

Den overordna IT- strategien for HFK 2009-2013 (forlenga til å gjelde også 2014) skal gje retning og mål for korleis arbeidet med informasjonsteknologi (IT) i HFK skal handterast. IT-strategien har som formål å sikre ei planmessig oppfølging og styring av infrastruktur. Dette er naudsynt for å sikre at HFK står fram med ei samordna og profesjonell IT-utvikling.

IKT-strategi for Opplæringssektoren legg til grunn den overordna IT-strategien for infrastruktur i HFK, og omhandlar pedagogiske utfordringar knytt til tre ulike strategiområder.

Innhold

Innleiing	1
Forankring og mål for IKT-satsinga	3
Overordna perspektiv	3
Strategiar for å nå målsettinga	3
Strategi 1: Satsing på kompetanseheving for leiarar, lærarar, elevar og lærlingar ...	3
Strategi 2: Satsing på teknisk tilrettelegging (infrastruktur og teknisk tilrettelegging)	4
Strategi 3: Satsing på skuleleiing og skuleutvikling.	5

Forankring og mål for IKT-satsinga

Mål og strategiar for den vidaregåande opplæringa i Hordaland er forankra i styringsdokumentet for det pedagogiske utviklingsarbeidet ved dei vidaregåande skulane 2013-2015 (styringsdokumentet).

Hovudmålet for den vidaregåande opplæringa i Hordaland i perioden 2013-15 er auka læringsutbytte og fullføring. All pedagogisk verksemd ved dei vidaregåande skulane i Hordaland skal byggje opp under dette hovudmålet.

IKT-strategien for vidaregåande opplæring i Hordaland fylkeskommune er forankra i målsettingar og tiltak i styringsdokumentet. Hovudmålet for IKT-satsinga er:

«Å bidra til auka læringsutbytte og fullføring ved at alle lærarar, elevar og lærlingar nyttar IKT-verktøy aktivt i lærings- og vurderingsarbeidet.»

IKT-strategien skal vere eit overordna dokument som gjer tydeleg retning for IKT-satsinga i opplæringssektoren. Opplæringsavdelinga utarbeider årleg handlingsplan med tiltak innanfor dei tre strategiområda.

Skulane må vise korleis dei legg til rette for systematisk utvikling av kompetanse innan praktisk og pedagogisk bruk av IKT, og korleis bruk av IKT fremjar læring for elevane.

Tiltak skulen set i verk, skal leggje vekt på følgjande prinsipp som er forankra i mellom anna læreplanar for fag:

- Elevane skal kunne bruke digitale verktøy i alle fag.
- Elevane skal kunne bruke digitale læringsressursar for å oppnå auka motivasjon og læringsutbytte.
- Elevane skal kunne bruke digitale verktøy i samband med vurdering og administrative rutinar.
- Elevane skal kunne vise nettvett og halde seg til lover og reglar for bruk av digitale verktøy i læringsarbeidet, under prøver og eksamenar og til kommunikasjon.

God bruk av IKT i læringsarbeidet er kjenneteikna av at:

- Læraren oppfyller krav til digital grunnkompetanse og digital kompetanse i fag.
- Læraren legg til rette for variert bruk av IKT i læringsarbeidet på måtar som fremjar motivasjon og læring.
- Læraren brukar IKT som reiskap i samband med vurdering, administrative oppgåver og kommunikasjon.

Overordna perspektiv

IKT-kompetansen sit i koplinga mellom korleis vi som elev, lærar og skuleleiar utfører eit arbeid i praksis og dei funksjonar og moglegheiter som ligg i tilgjengelege verktøy. Denne kunnskapen er vanskeleg å definere, men den er avgjerande for å få til god verktøybruk i skulen. Utviklingsarbeid og erfaringsdeling på og mellom skulane skal bidra til naudsynt kompetanseutvikling.

Endringskompetanse står sentralt i dette. Endring i skule og læringsarbeid kan ikkje sjåast uavhengig av samfunnsutviklinga og IKT si rolle i dette. I høve til læring i klasserommet handlar dette om å utnytte moglegheitene som ligg i bruk av IKT til å utforske innhald og arbeidsmåtar i fag, og til deltaking og medborgarskap i organisering og utvikling av den vidaregåande skulen.

Strategiar for å nå målsettinga

Få å nå hovudmålet for IKT-satsinga, «Å bidra til auka læringsutbytte og fullføring ved at alle lærarar, elevar og lærlingar nyttar IKT-verktøy aktivt i lærings- og vurderingsarbeidet», er det utvikla tre hovudstrategiar. Strategi 1 legg til rette for satsing på kompetanseheving for leiarar, lærarar, elevar og lærlingar. Strategi 2 tek for seg satsing på teknisk tilrettelegging og ressursar for læring. For å sikre at vi får til utvikling både på utøvarnivå og skulenivå, må rammene liggje til rette for dette på kvar einskild skule. Strategi 3 er difor satsing på skuleleiing og skuleutvikling.

Strategi 1: Satsing på kompetanseheving for leiarar, lærarar, elevar og lærlingar

Minstekrav til digital kompetanse skal sikra at alle grupper i vidaregåande opplæring får

nødvendig digital kompetanse. Læremiddel, programvare, tenester - og ikkje minst læringsprosjekt - vert brukt i høve til kompetanseheving for dei ulike gruppene i vidaregåande i HFK.

1.1 Digital grunnkompetanse

For å sikre at elevar, lærlingar, lærarar og skuleleiarar har kompetanse til å nytte digitale verkøy i skule- og læringsarbeidet, er det innført krav til digital grunnkompetanse. Målsettinga er betre utnytting av digitale hjelpemiddel og betra digitale ferdigheiter.

Det vil verte gjennomført årlege kartleggingar av kompetansen.

1.2 Støttesystem for tilrettelegging og utprøving av læring gjennom IKT

Den pedagogiske og didaktiske IKT-kompetansen til lærarar vert styrka mellom anna gjennom arbeidet til Pedagogisk Digitalt Støttesystem (PDS) og Fagleg Utval (FAU). Målsettinga er at lærarane skal jobbe aktivt med utprøving og evaluering av nye arbeidsmåtar.

PDS består per i dag av;

- På skulane: Leiar med IKT-ansvar, eKoordinator, web-redaktør, IKT-konsulent, superbrukar It's Learning
- Regionalt: ePedagogar (6 personar i 40% stilling for Oppl. avd.)
- Sentralt: Rådgjevarar på IT-seksjonen og Opplæringsavdelinga

Aktørane i PDS støttar opp om det pedagogiske arbeidet i ulike ledd. Superbrukarar i ulike system har ansvar for opplæring og oppfølging av kollegaer på skulane, medan eKoordinatorane skal ha oversyn over det samla behovet kollegiet har i høve til læringsarbeidet på den enskilde skule. Leiar med IKT-ansvar er det siste leddet på plass i PDS, og skal vere den som legg til rette for den digitale satsinga på skulen og har kontakten til den øvrige leiinga.

Vidare følgjer ePedagogane opp

eKoordinatorane og superbrukarar i It's Learning og har nær kontakt med Opplæringsavdelinga. ePedagogane kjem til å ha særskilt fokus på å leggja til rette for deling og støtta utvikling av gode døme på læringsopplegg på skulane.

Hordaland fylkeskommune har 17 ulike FAU (fagutval), som dekkjer yrkesfaglege og studieførebuande utdanningsprogram. Dei er ein del av systemet for arbeid med kompetanseheving og utvikling i dei ulike faga. Oppgåvene inkluderer 1) kompetanseheving – kurs og fagsamlingar, 2) læreplanarbeid – vurdering – eksamen, 3) faglege nettverk, 4) samarbeid med arbeidslivet.

1.3 Læringsprosjekt - utvikling og forskning på eigen praksis

Opplæringsavdelinga støtter iverksetting av læringsprosjekt i fag ved hjelp av IKT-verkøy. Målsettinga er å stimulere til å tenkje innovasjon i undervisninga, å utvikle kompetanse lokalt på skulane og å få til spreining av kompetanse innan faga. Innsatsen blir først og fremst retta mot skulane.

Efaringane frå prosjekta vert også delt på regionsamlingar og på større samlingar og delingsarenaer som t.d. Dei gode døma.

1.4 Utgreiing av HFK-nettskule

Eit tilbod om HFK-nettskule vil gje elevar moglegheit til å ta fag over nett. Eit slikt tilbod vil stø opp om målet om eit breitt fagtilbod og tilpassa opplæring for alle elevar i fylket.

Strategi 2: Satsing på teknisk tilrettelegging (infrastruktur og teknisk tilrettelegging)

Den tekniske infrastrukturen skal vere føremålstenleg slik at den legg til rette for til læringsarbeid ved hjelp av IKT-verkøy. Det er avgjerande at våre datasystem fungerer tilfredsstillande og er godt integrerte, slik at desse fremjar læring og utvikling. Systemeigarar og brukarar skal saman vurdere kva som fungerer etter føremålet og prøve ut nye løysingar i prosjekt eller drift.

2.1 Føremålstenleg teknisk infrastruktur

For å sikre at vi til ei kvar tid har ein føremålstenleg felles teknisk infrastruktur, er det viktig med god samhandling og kommunikasjon mellom Opplæringsavdelinga, IT-seksjonen og skulane.

2.2 Rolleavklaring

Endring i nett og pc-ordning gjev nye utfordringar for skulane. Kartlegging av desse utfordringane, og inngåande diskusjon mellom aktuelle partar, skal resultera i ei betre rolleforståing.

IKT-konsulentane har ei sentral rolle i høve til felles teknisk drift og utstyr på skulane. Desse oppgåvene er forankra hos IT-seksjonen.

I tillegg kan det vere naturleg at IKT-konsulentane kjem inn i læringsprosjekt der det er naudsynt, med teknisk oppfølging i høve til utstyr og opplæring i bruk av tenester av meir teknisk eller IT-messig art.

2.3 Betre integrasjon mellom fagsystem

Det er eit mål at brukarane skal oppleve betre integrasjon mellom fagsystem. Det gjeld både i høve til ulike funksjonar, til registrering, å finne fram til informasjon og data.

Eit prinsipp er i så måte at data bare skal førast ein gong – det vil seie berre i eitt system (gode integrasjonar skal sørje for at data vert overført og nytta i andre system).

Strategi 3: Satsing på skuleleiing og skuleutvikling.

For å få til utvikling både på utøvarnivå og skulenivå må rammene liggja til rette for dette på kvar einskild skule. Difor vert det viktig å følgje opp skuleleiarar som gruppe i høve til rett kompetanse.

Å ha gode verktøy for å kartleggje og følgje opp utviklingsarbeidet på kvar einskild skule,

og for Opplæringsavdelinga å følgje opp alle skular, vil vere eit vilkår for å lukkast.

3.1 Forankre den digitale satsinga i skuleleiinga

For å styrke bandet mellom PDS-apparatet og skuleleiinga er ansvaret for den digitale satsinga formelt plassert på ein person i skuleleiinga ved den einskilde skule - leiar med IKT-ansvar. Målet er betre samhandling mellom Opplæringsavdelinga og skulane, og betre tilrettelegging for læring. Med dette vil PDS utgjere ein fullgod pedagogisk tenesteveg.

3.2 Læringsprosjekt som verkemiddel for skuleutvikling

Læringsprosjekt vert nytta som verkemiddel for skuleutvikling. Tiltak innan vurdering, skuleleiing og delingskultur er avgjerande for at skulane aktivt utviklar seg som digitale læringsarenaer. Skuleleiarane må bli kjende med perspektiv på skuleleiing og utvikle eigne planar for bruk av IKT som reiskap for leiing.

3.3 Forankring av IKT-satsinga i oppfølgingsarbeidet til Opplæringsavdelinga

Betra IKT-kompetanse er eit av tiltaksområda i det strategiske utviklingsarbeidet i opplæringssektoren. Satsinga på digital skule vert også følgt opp gjennom arbeidet med verksemdbasert vurdering (VBV) og gjennom arbeidet med Kvalitetssystemet, jamfør digital grunnkompetanse. Dette betyr også at statusvurderinga av tilstanden ved skulane er ein del av den politiske forankringa gjennom årleg rapportering til Opplæring og helse og fylkesutval.

Hordaland fylkeskommune har ansvar for å utvikle hordalandssamfunnet. Vi gir vidaregåande opplæring, tannhelsetenester og kollektivtransport til innbyggjarane i fylket. Vi har ansvar for vegsamband og legg til rette for verdiskaping, næringsutvikling, fritidsopplevingar og kultur.

Som del av eit nasjonalt og globalt samfunn har vi ansvar for å ta vare på fortida, notida og framtida i Hordaland. Fylkestinget er øvste politiske organ i fylkeskommunen.

**HORDALAND
FYLKESKOMMUNE**

Agnes Mowinckels gt 5
Postboks 7900
N-5020 BERGEN

Telefon: 55 23 90 00

www.hordaland.no

Mai 2014